

SAMTALEKORT

Inspiration til pædagogisk refleksion og praksis

BØRNEPERSPEKTIV

Bag enhver handling er et barn at forstå

Disse processer tager udgangspunkt i, at demokratisk dannelse begynder i det professionelle fællesskab. Når vi som voksne øver os i at lytte, være nysgerrige på hinandens perspektiver og rumme uenighed, skaber vi grundlaget for børns deltagelse og medinddragelse. Refleksionerne inviterer til at undersøge sammenhængen mellem det, vi gør i praksis, og det, vi gerne vil stå for – med særligt fokus på børns perspektiver, fællesskab og medborgerskab. Uenighed betragtes som en styrke, der kan kvalificere vores pædagogiske valg og skabe fælles retning.

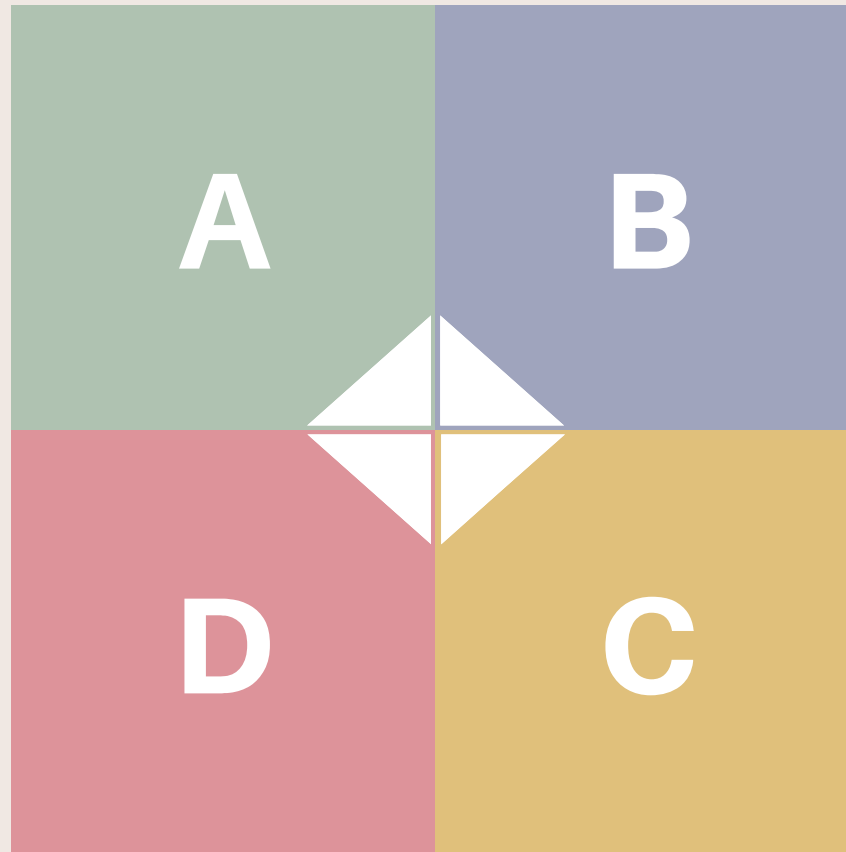
BØR OG GØR

+ BØR + GØR

Hvad gør vi allerede, som understøtter børns deltagelse, medbestemmelse og fællesskab - og som vi skal holde fast i?

- BØR - GØR

Hvad er hverken relevant eller meningsfuldt i forhold til børns deltagelse - og som vi bevidst vælger fra?

+ GØR - BØR

Hvad gør vi i dag, som begrænser børns stemmer eller fællesskaber - og som vi bør stoppe eller gentænke?

+ BØR - GØR

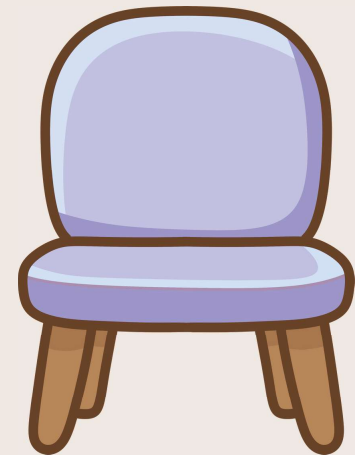
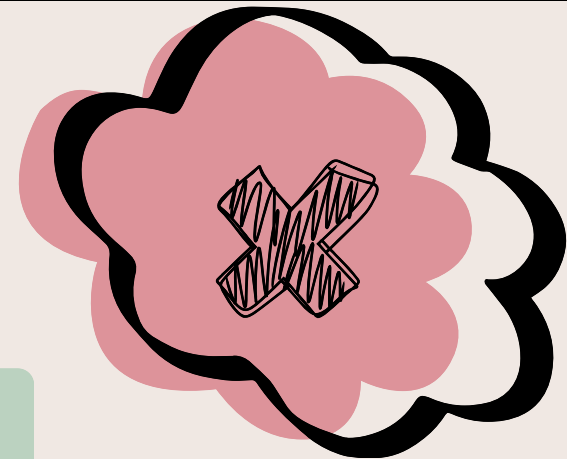
Hvad bør vi gøre for at styrke børns perspektiver og demokratiske erfaringer, som vi endnu ikke får gjort?

DEN UENIGE STOL

Til mødet indføres en fast rolle om at være i den uenige stol i en afgrænset tidsperiode.

Dvs. Én af jer har til opgave at stille nysgerrige og undrende spørgsmål til det de andre siger- ikke for at få ret, men for at undersøge , få nye perspektiver i spil og for at normalisere uenighed og skabe trygge rammer for faglig modstand.

Rollen går på skift.

PERSPEKTIVSKIFTE

Jeg lytter med.....

Det bliver jeg glad for at høre

Det undre mig

Jeg får en god ide

FORTÆLLEREN

Vælg én der fortæller. Fortællerens rolle er at beskrive/fortælle en episode, en samtale, en aktivitet, en ide el.

LYTTERNE

Resten vælge et perspektiv at lytte med. Det kan være: barn, forældre, leder el. Lytternes opgave bliver at lytte til fortælleren med sin rolle og give feedback ud fra dens perspektiv

PERSPEKTIVSKIFT

BØRNEBESVÆR I CENTRUM

Formål: At styrke vores evne til at inddrage børns perspektiver i hverdagsbeslutninger.

1: Tag udgangspunkt i en konkret hverdagssituation (fx samling, måltider, garderoben)

2: Besvarer spørgsmål som om I var barnet:

- *Hvad giver mening for mig her?*
- *Hvornår føler jeg mig hørt?*
- *Hvordan har jeg medbestemmelse?*

3: Tal bagefter om

- *Hvor stemmer vores intentioner overens med barnets oplevelse?*
- *Hvor gør de ikke?*

UENIGHEDSFÆLLESSKABET

FÆLLES AFTALER

I formulerer sammen svar på.....

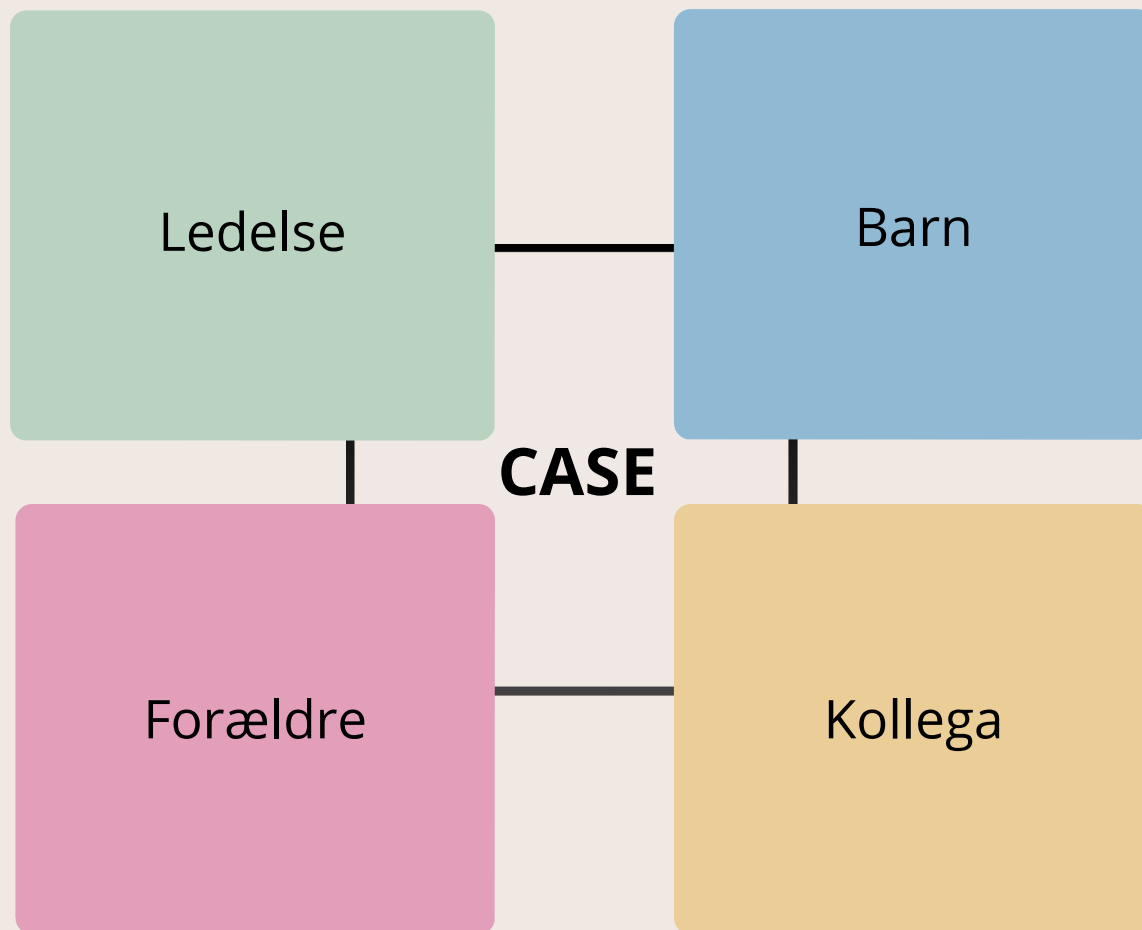
- *Hvordan vil vi være uenige?*
- *Hvad gør vi, når noget provokerer os?*
- *Hvordan viser vi respekt for andre synspunkter?*

Eksempler:

- *Vi kritiserer idéer – ikke personer*
- *Vi stiller nysgerrige spørgsmål før vi argumenterer*
- *Vi leder efter både/og frem for enten/eller*

PERSPEKTIVER I SPIL

Vælg et perspektiv og stil jer.
Lyt til en case/praksisfortælling:

- Jeg står her fordi.....
- Som (perspektivet) synes jeg....
- Gå sammen 2 og 2 og ufordre det andet perspektiv

Alle vælger et nyt perspektiv og gentager drøftelserne

SPROGETS BETYDNING

Hvordan
taler vi
om/til
barnet?

Hvilket fokus
skaber vores
sprog?

Hvordan
påvirker det
vores
forståelse af
barnet?

Hvordan
påvirker det
vores ageren
over for
barnet?

Hvilke
muligheder
giver det barnet
for deltagelse
og udvikling?

Hvordan
påvirker det
barnets adfærd

I HVOR HØJ GRAD...

skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, hvor børnene inddrages og får medbestemmelse?

Hvor er der behov for udvikling?

Leg

Aktiviteter

Rutinesituationer

I HVOR HØJ GRAD...

bruger vi forskellige tilgange til at inddrage børnenes perspektiver?

Hvor er der behov for udvikling?

Observation

Børn som medskabere

Børn som fortæller

DE HALVE SÆTNINGER

At skabe refleksion og fælles forståelse

- Alle får hver en seddel med en halv sætning.
- I bevæger jer rundt mellem hinanden – evt. til musik – og tænker over, hvordan I selv ville fuldende sætningen. Når der siges NU! eller musikken stopper, finder alle en makker.
- I læser jeres halve sætninger højt for hinanden på skift og færdiggør dem mundtligt.
- Når begge har delt deres refleksion, bytter I sætninger.
- Aktiviteten gentages så mange gange, I ønsker – gerne 4–8 runder.

Afslut evt. med fælles opsamling: Hvad blev vi klogere på? Hvilke idéer vil vi tage med i praksis?

FORSLAG

Fællesskab, samarbejde og konflikthåndtering

- Vi kan styrke børns sociale mod ved at...
- Vi hjælper børnene til at mestre uenigheder, når vi...
- Børn lærer om fællesskab, når de...
- Vi skaber inkluderende fællesskaber ved at...
- Vi kan hjælpe børnene med at forhandle og finde løsninger ved at...

Medbestemmelse og deltagelse

- Vi kan styrke børns medbestemmelse ved at...
- Børn får reel indflydelse, når vi...
- Vi kan involvere børnene i beslutninger ved at...
- Vi kan skabe deltagelsesmuligheder i hverdagen ved at...
- Det bliver lettere for børnene at tage ansvar, når vi...

Undren, nysgerrighed og filosofiske samtaler

- Vi kan støtte børnene i at undre sig, når vi...
- Vi kan skabe en kultur af nysgerrighed ved at...
- Vi kan øve os i at stille filosofiske spørgsmål, når...
- Børn får mod på at spørge mere, når...
- Vi kan åbne for undersøgende samtaler ved at...

Leg, læring og eksperimenter

- Det styrker børns undersøgende tilgang, når...
- Vi kan støtte børnene i at eksperimentere, når de...
- Vi kan planlægge læringsmiljøer, der giver plads til udforskning ved at...
- Børn bliver aktive deltagere i deres egen læring, når vi...

Børns stemme og udtryksformer

- Vi kan give plads til, at børnene ytrer sig gennem aktiviteter som...
- Vi kan understøtte forskellige måder at udtrykke sig på ved at...
- Vi kan gøre det lettere for børn at dele deres tanker, når vi...
- Vi får flere børneperspektiver frem, når...

FVærdier og etik

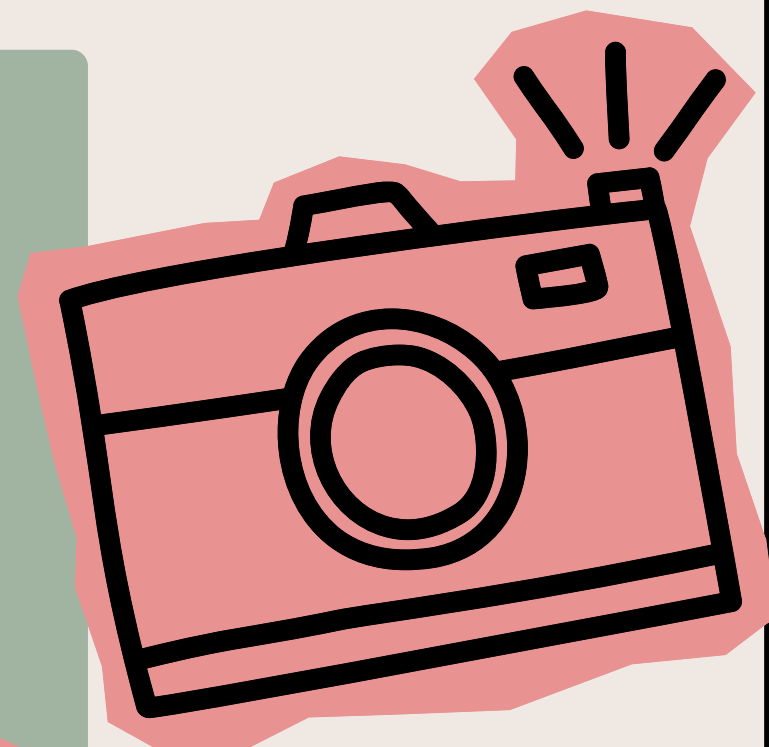
Vi kan arbejde med fairness og retfærdighed ved at...
Børn oplever, hvad demokrati betyder, når...
Vi kan gøre værdier synlige i hverdagen ved at

SELV -OG MEDBESTEMMELSE

Hvornår må børnene selv bestemme – hvad og hvorfor?

Hvornår er børnene med til at bestemme – hvad og hvorfor?

Tag enten billeder af situationer eller skriv situationer ned og drøft dem ved næste fællesmøde

LAD OS SPØRGE BØRNENE...

Inden processerne er det vigtigt, at personalet er enige om:

- Børn har ret til at blive hørt.
- Perspektiver vises gennem handlinger, leg, krop, tegninger og valg
- Inddragelse er ikke det samme som at bestemme – men at blive taget alvorligt.

Efter processerne er det vigtigt at skabe bro til børnene igen

I kan spørge jer selv:

- *Hvad har børnene vist os?*
- *Hvad skal vi gøre anderledes?*
- *Hvordan fortæller vi børnene, at vi har lyttet?*

BØRNEINTERVIEWS

At give børn en stemme i hverdagsbeslutninger, leg og aktivitet.

1: Vælg et tema tæt på barnets hverdag

2: Interview en lille gruppe børn ad gangen i rolige rammer.

Brug åbne, nysgerrige spørgsmål og accepter pauser, kropssprog og leg som svar.

“Kan du vise mig det?”, “Hvad sker der så?”, “Hvordan føles det?”

Notér børnenes ord og brug evt. fotos eller symboler

Eksempelvis:

- Hvad er en god dag i børnehaven?
- Hvor kan du bedst lide at lege?
- Hvornår er det svært at være her?

BØRN-SPØRGER-BØRN

At give børn en stemme i hverdagsbeslutninger, leg og aktivitet.

- 1: Vælg et tema tæt på barnets hverdag.
- 2: Introducer børnene for temaet, gerne visuelt understøttet.
- 3: Børnene spørger (interviewer) hinanden.

Gør det med en gruppe børn, hvor de går rundt og i spørger hinanden i et afgrænset område. Eller gå med ca. 2 børn rundt i institutionen og lad dem spørge de andre børn - imens du lytter med noterer svarene.

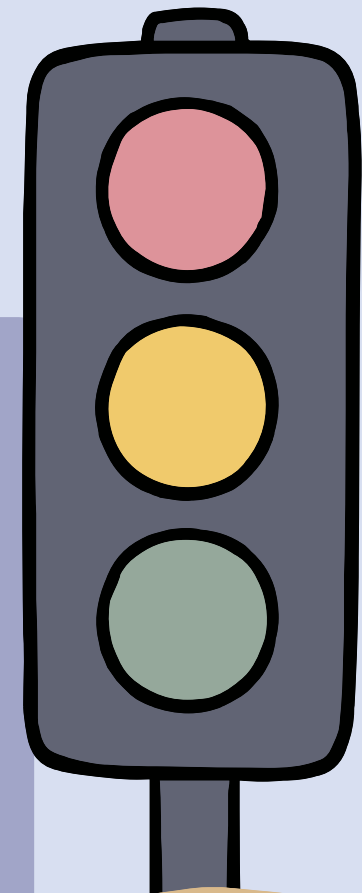
*Hvordan er man en god ven?
Hvordan passer man bedst på
legetøjet?
Hvor vi du gerne hen på tur?
Hvad er det sjoveste vi har lavet i
børnehaven?*

ENS OG FORSKELLIGE

At give børn en stemme i hverdagsbeslutninger, leg og aktivitet.

- 1: Vælg et tema tæt på barnets hverdag.
- 2: Lig et RØD-GUL- GRØNT papir el. på gulvet.
- 3: Introducer børnene for temaet - Fx. mad
- 4: Du siger højt en ret eller madvare højt (gerne visuelt understøttet) Fx. *“hvem kan li tomater?”*
- 5: Nu skal børnene placere sig på Rød- gul eller grøn.
Rød: de kan ikke lide tomater
Gul: de kan lide det lidt eller de ved det ikke
Grøn: De kan rigtig godt lide tomater
- 6: tal med børnene om, hvorfor de har valgt at placere sig sådan og få dem til at kigge rundt på hinanden. Vælg derefter en ny ret/madvarer og børnene placerer sig på ny.

I kan også vælge at blande en masse forskellige spørgsmål i stedet for at vælge ét tema.

TEGNINGER

At give børn et udtryksrum uden krav om sprog.

1: Giv børnene en åben tegne opgave:

2: Tal med barnet om tegningen:

“Fortæl mig om det her”

“Hvem er med?”

“Hvad sker der her?”

3: voksen refleksion:

Hvad fylder gentagne gange i børnenes tegninger?

Hvad siger det om deres oplevelser af.....?

Er der noget af det vi kan sætte i gang/gøre/ændre....?

4: Fortæl børnene, hvad I vil sætte i gang/gøre/ændre efter i har set og hørt dem fortælle om deres tegninger

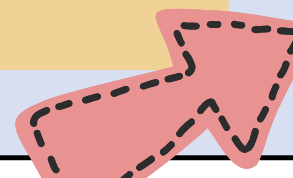
“Tegn et sted, du godt kan lide at være her”

“Tegn noget, der er svært”

“Tegn en leg, du gerne vil lege mere”

“Tegn din drømmebørnehave”

HUSK- alle tegninger er “rigtige” og barnet kender fortællingen.

OBSERVATIONER

At se børns perspektiver gennem deres handlinger.

1: Vælg et fokusområde

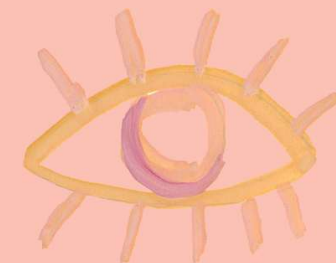
2: Observer uden at styre eller gribe ind medmindre det er nødvendigt.

Notér:

- *Hvad gør barnet?*
- *Hvem tager initiativ?*
- *Hvordan reagerer andre børn/voksne?*

3: Reflekter over

- Hvornår støtter vi børns initiativer?
- Hvornår (ubevidst) stopper vi dem?
- Hvilke børn bliver ofte initiativtagere – og hvilke bliver ikke-hvordan hjælper vi dem til at tage forskellige roller?

Fokusområde kan være...

- Hvor tager børn initiativ?
- Hvornår opstår engagement?
- Hvornår trækker børn sig?

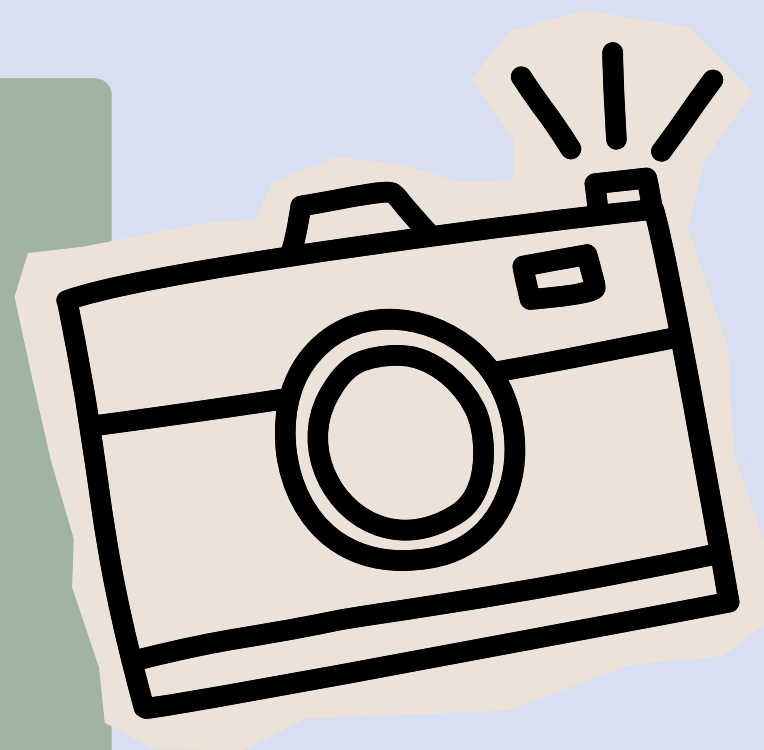

VIS MIG DIN BØRNEHAVE

At se børns perspektiver gennem deres handlinger.

Børn og en voksen går rundt i børnehaven
Et barn af gangen viser. Fx. det bedste sted at lege -
Kedeligste sted - farligst sted - sjoveste sted....
Barnet fortæller frit – de børn og voksen følger.
Tag eventuelt billeder af steder så I bagefter kan
hænge det op og vise børnene

Brug efterfølgende børnenes input til konkrete
ændringer og vend tilbage til børnene “I sagde..., så
nu har vi...”

UNDREKASSEN

At styrke børnenes nysgerrighed og refleksion og give deres undringer og spørgsmål værdi.

Lav med børnene en kasse og tal om, hvad den kan bruges til. I kassen kan der løbende lægges sedler med spørgsmål eller andet de undrer sig over.

I kan undre jer og skrive dem sammen med børnene eller inddrage forældrene.

Hver uge trækkes en undring fra kassen, og sammen går I på opdagelse i emnet gennem samtaler og eksperimenter, bøger eller praktiske undersøgelser.

I Lad alle undringer være være tilladte - det er de skønneste undringer der kan poppe op

